

18 mei 1961.

No. 959

996.0 EEG Griek
Archief

Plv. DIB

M

EEG Raadsvergadering dd. 19 mei a.s. inzake
Griekse associatie

Hierbij zend ik U de stukken voor de aanstaande Raadsvergadering. Op de agenda komen drie onderwerpen voor, te weten:

- a) Vraagstuk van de eventuele wijzigingen van het associatie-akkoord, interpretatieve verklaringen, enz.
- b) Het interne protocol betreffende de financiering van hulp aan Griekenland en
- c) Een ontwerp-akkoord met betrekking tot de eventuele wijzigingen die het associatie-akkoord aanbrengt aan het EEG-verdrag.

Wat punt b) betreft bestaat overeenstemming tussen de Lid-staten, zodat hierover wel geen moeilijkheden zullen rijzen. Wel is op het laatste ogenblik de zaak enigszins gecompliceerd door een brief van de Voorzitter van de Raad van Gouverneurs van de Europese Investeringsbank (S/236/61), waarin de Gouverneurs nog eens uiteenzetten hoe zij het probleem van de oude schulden zien. Of dit een wijziging zou moeten impliceren van het ~~bij het associatieverdrag gevoegde~~ financiële protocol wordt nog op Financiën nagegaan maar het lijkt mij niet noodzakelijk.

antwoord

Wat punt c) betreft is reeds tijdens de Raadszitting van 2 en 3 mei besloten, dat een zodanige overeenkomst politiek ongewenst is. Er bestond echter nog een Franse reserve en het zal wel om deze reden zijn dat dit punt opnieuw op de agenda is opgenomen.

De hoofdschotel wordt dus gevormd door het probleem van de eventuele wijzigingen, hetgeen door de Permanente Vertegenwoordigers is behandeld in document S/235/61 (NG/38).

Zoals U weet is tijdens de laatste Raadszitting geen overeenstemming bereikt over de vraag of alsnog onderhandelingen met de Grieken zouden moeten worden gevoerd om wijziging in de tekst van het akkoord te verkrijgen. Van Nederlandse zijde is gesteld dat, indien er opnieuw onderhandeld zou moeten worden, ook Nederland een aantal wensen had en derhalve slechts bereid zou zijn genoegen te nemen met verklaringen e.d. indien alle landen van heronderhandelingen zouden afzien. De Italianen waren degenen die

- op -

op wijziging insisterden, aangezien hun wensen ten aanzien van het protocol betreffende de landbouwpolitiek voor de tabak niet op andere wijze bevredigd zouden kunnen worden. Op pagina 14 van NG/38 hebben de andere delegaties getracht een oplossing te vinden door middel van een interpretatieve verklaring, maar de Italianen hebben nog niet laten weten of zij hiermede geneegen zouden kunnen nemen. *(waarschijnlijk niet)*.

Afgesien van dit punt zijn er nog twee andere problemen overgebleven die slechts door verdragswijziging zouden kunnen worden opgelost, te weten:

Ten eerste het Nederlandse voorstel om de woorden "en principe" in te voegen in de alinea in het financiële protocol waarin wordt gezegd dat de \$ 125 miljoen in 5 jaar kunnen worden opgenomen door Griekenland en de Franse wens om de intentieverklaring insake het beroep dat Griekenland ~~in~~ 5 jaar zou kunnen doen op de Investeringsbank af te zwakken.

In bijlage dezes vindt U een korte inhoudsopgave van document NG/38 dat zelf niet uitblinkt door overzichtelijkheid. Hieruit blijkt dat voor sommige overige problemen voorkeur bestaat voor een oplossing door middel van verdragswijziging doch dat men eventueel ook geneegen zou kunnen nemen met interpretatieve verklaringen.

Tenslotte zijn er dan problemen die in ieder geval door een interpretatieve verklaring zouden kunnen worden opgelost en problemen die zijn op te lossen in het kader van een zogenaamd "toilette juridique" dat in ieder geval nog moet plaatsvinden.

De Raad zal zich dus allereerst moeten uitspreken over de vraag of men alsnog voor enkele, hierboven genoemde punten tot formele verdragswijziging zou willen overgaan. Voor wat Nederland betreft hangt dit af van de vraag of de Italianen en Fransen bereid zijn hun punten al of niet te laten vallen. Ik moge er overigens Uw aandacht op vestigen dat de meeste interpretatieve verklaringen een tweezijdig karakter dragen zodat medewerking van de Grieken hiervoor noodzakelijk zou zijn. Hoewel dit materiëel eigenlijk het zelfde betekent als heronderhandelen, heeft de oplossing van de interpretatieve verklaringen het schijnbare voordeel dat de tekst van het akkoord zelf, zoals dit door de Commissie is ondertekend, in tact kan blijven. Het zal echter zeer de vraag zijn of de Grieken bereid zijn aan de bilaterale verklaringen mee te werken.

Mocht men tot heronderhandelen besluiten dan doet zich de vraag voor of de Commissie opnieuw namens de Gemeenschap met de Grieken zal onderhandelen of dat ook de Lid-staten hierbij ingeschakeld zullen worden. Hoewel op zichzelf aan het laatste - gezien de ervaringen in het verleden - de voorkeur zou moeten worden gegeven, dient rekening gehouden te worden met sterke oppositie van de zijde van de Commissie tegen deze oplossing.

Wordt niet formeel heronderhandeld dan zou de Commissie blijkbaar akkoord kunnen gaan met een gemengde delegatie, bestaande uit vertegenwoordigers van de Commissie en van de Lid-staten die samen met de Grieken zou preten. De Raad dient zich, behalve over dit punt, ook uit te spreken over de vraag of de teksten van de verklaringen die in NG/38 voorkomen, als uitgangspunt voor deze besprekingen zouden kunnen dienen. Hierbij doet zich de moeilijkheid voor dat, zoals U uit bijgaand overzicht kunt opmaken, de punten die door de verschillende delegaties zijn opgebracht geenszins de volle steun krijgen van alle andere delegaties. Er zal derhalve wel een soort koehandel worden gedreven die uiteindelijk zou kunnen resulteren in een beperkt aantal punten waarmede iedereen zich zou kunnen verenigen. Dit gebrek aan steun geldt met name ook voor de door Nederland naar voren gebrachte punten. De voornaamste Nederlandse wensen zijn de volgende (in de volgorde van NG/38):

1. Griekse vetorecht op buitentarief voor tabak.
Nederland, daarin zwak gesteund door Luxemburg, wenst een intentieverklaring van de zijde van de Griekse regering inhoudende dat deze regering geen gebruik zal maken van zijn vetorecht indien geen wezenlijke exportbelangen van Griekenland door wijziging van het buitentarief worden aangetast.
2. Het landbouwpunt
Zoals U weet acht Nederland onvoldoende evenwicht aanwezig in de landbouwregeling van het akkoord. Het stelt nu voor (pagina 7 e.v.) dat te dezer zake een bilaterale interpretatieve verklaring wordt neergelegd. Nederland zou echter ook akkoord kunnen gaan, indien men deze verklaring niet wenst, te volstaan met een eenzijdige verklaring. Het lijkt mij verstandig om dit maar meteen voor te stellen, omdat bij de andere delegaties weinig steun te verwachten is.

3. Het financiële punt

Ik noemde reeds de Nederlandse wens om de woorden "en principe" in het financiële protocol op te nemen. De brief van de Voorzitter van de Raad van Gouverneurs van de Investeringsbank schijnt vooral geschreven te zijn om aan deze Nederlandse wens kracht bij te zetten, hoewel het initiatief voor deze brief niet van Nederland is uitgegaan. Nederland vond tot nog toe slechts enige steun van Luxemburgse zijde. Daarnaast bestaat de Franse wens om de intentieverklaring voor de Griekse toegang tot de Investeringsbank te wijzigen en tevens een zinsnede te schrappen uit de brief van de Heer Seeliger (pagina 22 e.v. van het document). Nederland heeft gemeend dat men aan deze wensen tegemoet zou kunnen komen door een eenzijdige intentieverklaring.

4. De ontsnappingsclausule van artikel 68

~~op pagina 28~~
Op pagina 28 tot 30 van NG/38 vindt U de Nederlandse stellingname. Indien de Raad tot heronderhandeling zou besluiten, zou Nederland een wijziging van dit artikel wensen in die zin dat de ontsnappingsclausule na de overgangsperiode van het EEG-verdrag zou worden gehandhaafd tenzij de Raad van Associatie anders zou besluiten (dus EEG veto). Zou men niet heronderhandelen dan zou Nederland een interpretatieve verklaring willen ten aanzien van artikel 52 die het gevaar van steunmaatregelen aan in Griekenland te vestigen industrieën die op de EEG-markt zouden gaan concurreren, zou verminderen. Zou dit niet aanvaardbaar zijn, dan zou Nederland, om althans de precedentswerking van artikel 68 zoveel mogelijk te verzwakken, alsnog in het associatie-akkoord zelf willen doen opnemen dat de ontsnappingsclausule gedurende de gehele overgangsperiode van 22 jaar zou gelden, terwijl dan in een protocol zou worden vastgelegd, dat na de overgangsperiode van het EEG-verdrag de EEG hiervan geen gebruik zou maken. Het enthousiasme van de andere delegaties is uiterst gering.

Naast deze specifiek-Nederlandse wensen zijn er ook wensen van anderen, waarbij wij ons gaarne hebben aangesloten. Een belangrijk punt is met name de bepaling in lid 3 van artikel 64 (pagina 19 e.v.) die voorschrijft dat de EEG bij het afsluiten van andere associatie-akkoorden of bij toetreding van derde landen volledig dient rekening te houden met de wederzijdse-

belangen zoals die zijn vastgelegd in het Griekse associatie-akkoord en dat daartoe consultaties zullen worden gevoerd. Het is duidelijk dat bijv. in het geval van Turkije ernstige moeilijkheden met deze bepaling kunnen ontstaan, aangezien Griekenland, indien het niet tevreden is, een beroep zou kunnen doen op arbitrage. De zes landen hebben dan ook unaniem voorgesteld om deze gevaren enigszins te bezweren, hetzij door wijziging van het Verdrag, hetzij door een bilaterale interpretatieve verklaring. U vindt beide mogelijkheden op pagina 20.

18-5-1961.